

Előfizetési árak:
 Egész évre ----- 12 frt.
 Félévre ----- 6 "
 Negyedévre ----- 3 "
 Egy hóra ----- 1 "
 — Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszo-
 lamlások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-ső szám,
 hová a lap szellemi részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Hadüzenet.

Nagybecskerek, szeptember 14.

Magyarország hercegprímása vissza-
 tért nemes gondolkozását legszöbben jel-
 lemező jelszavához: a béke igéjéhez, Va-
 jay és Zichy Nándor urak pedig erősen
 vezérczikkeznek, az egyik a „Magyar Ál-
 lam“-ban, a másik a „Fejérmegyei köz-
 löny“-ben felhíván hivat harczra és há-
 borura.

Nem akarunk ez utóbbiak agitáció-
 jának tulságos fontosságát tulajdonítani,
 mert mi a vidéken még jobban látjuk,
 hogy az alsó papságot, kivéve néhány
 nemzetiségi lelkészt, ezek a véres száju
 cikkek nem fanatizálják, de hát Vajay
 csak azért is lázít. Megpróbálja legalább.
 A klerikálisok elvesztették a nyilt csatát
 teljesen, úgy, hogy nemcsak a saját ügyi-
 ket veszítették el, hanem még azokat is
 kompromittálták, a kik vagy feljök há-
 joltak vagy őket saját céljaikra kizsák-
 mányolni akarták és ezért nyilt és alat-
 tomos összeköttetéseket tartottak fenn ve-
 lők, vagy legalább némely fegyvereket
 a kormány és annak javaslatai ellen fel-
 használták. A szélsőbal egyik árnyalata
 és a nemzeti-párt erről szomorú tanubi-
 zonyságot tehetnek. Most tehát, a vesztett
 csata után csak az alattomos cselszövény,
 bouidoiri pletyka és a népámitás maradt
 fenn a klerikálisok számára. Ezek a fegy-
 verek nem szépek és nem is loyálisak,
 de a fanatizmus nem válogat és nem
 csoda, ha ugyanaz a rágalom és cselszö-
 vény, mely Wekerlét vagy Tiszát rágta,
 de meg nem ejthető, most a primás és
 püspöki kar ellen fordul, hogy terrori-
 zálja őket. Erre vezethető vissza az a sok
 római hír és fenyegetés, melylyel főleg az
 utóbbi napokban találkozunk. A kérdés
 csak ez; ha Wekerle és a szabadelpárt
 elég férfiak és hazafiak voltak arra, hogy
 azok által magukat hazafias kötelességük
 teljesítésétől el ne riasztassák, sőt abban
 fel se tartóztatassák: vajjon a primás és

a püspöki kar birnak-e ezzel a férfias bá-
 torsággal és hazafisággal? Mert elősmer-
 jük, hogy az ő helyzetük sokkal nehezebb
 az egyház szolgálatában és dogmáinak,
 utasításainak sokféle magyarázatában és
 alkalmazásában; de mikor egyfelől a hit-
 cikkek veszélyeztetése nélkül megvéd-
 hetik az országot belbékéjéért, (és főleg a fele-
 kezetek békés együtt létét) annak közjo-
 gát és souverainitását kifelé és befelé;
 másfelől a püspöki kar egyházi és poli-
 tikai tekintélyét, az alsó papság némely
 tagjainak és lapjainak rakoncátlanokodása
 ellen: fognak-e habozni, ha kell „a papa
 male informato, ad papam melius infor-
 mandum“ folyamodni, habár nagyon va-
 lószínű, hogy erre sem lesz szükség, csak
 a római hazug híreket és titkos, alatto-
 mos vágyakat kell megecázolni, hazafias
 erélyes magatartásuk és mielőbbi fellépé-
 stük által.

Reméljük, hogy e tekintetben az or-
 szág közvéleménye és érdeke nem fog
 csalatkozni. De ha ez bekövetkeznék,
 ennek keserűségét és csunyaságát is sok-
 szorososan meghaladná az, a mi némely
 nemzeti párti lap magatartásából könnyen
 következhetnék; ha t. i. Apponyi jászbe-
 rényi ígéretével szemben akadnának poli-
 tikusok, a kik a klerikálisok terrorizmu-
 sának és népámitásának satelleseivé sze-
 gődnének és az általuk is törvényesnek
 elismert és mielőbb befejezendőnek pro-
 klamáit reformok ellen az izgatást a nép
 közt és a parlamentben újra felvennék,
 — csak azért, mert talán így a kormány-
 nak kellemetlenséget csinálhatnának. Azok,
 a kik örülnek, ha egy paraszt, papja által
 félre vezetve felkiált, hogy „kár volt a
 polgári házasságot megszavazni“ és ebben
 már új pártot látnak; azok, a kik papsá-
 got és főpapságot szeretnék a küzdelemben
 bevinni, azok készek erre is, de hogy a
 magyar parlamentben akadjon ember, a ki
 erre vállalkoznék, no ebben — ma leg-
 alább — még kételkedünk.

Látjuk, hogy a szélbal némely tag-

jára is van hatása a terrorizmusnak, leg-
 alább abban az értelemben, hogy mintegy
 „bünbocsánatot“ akar magának biztosítani
 az által, hogy — más téren — nagy fe-
 nyegetődzéssel lép fel a kormány ellen.
 Kár így megijedni; a klerikális vaklármá
 csak akkor emelkedhetnék jelentőségre, ha
 feltűnének neki és nemtelen fegyverekkel
 akarnák megriasztani azt a kormányt, a
 mely most egyedül képes sikerrel és sza-
 badelvü irányban vinni keresztül a refor-
 mokat.

Zichy Nándor gróf és Vajay István
 hiába irogatják szellemes cikkeit, a vilá-
 got nem lehet visszafelé csavarni.

Mai számunk példányaihoz csatolva
 veszik olvasóink az október 8-ikán megtar-
 tandó megyei közgyűlés tárgysorozatát.

HIREK.

Tájékoztató.

- Szeptember 16. Állami jutalomkiosztás Franzfelden.
- Szeptember 20. A szerb egyházi delegátus estélye.
- Szeptember 28. Állami jutalomkiosztás Zombolyán.
- Szeptember 27. A torontáli h. ó. v. igazgatóság ülése.
- Oktober 2. A kis- és nagyhid bejárása.
- Oktober 7. Tisztiszéki ülés.
- Oktober 7. Őszi lóverseny.
- Oktober 8. Megyei Őszi közgyűlés.
- Oktober 8. A jegyzői nyugdíjválasztmány ülése.
- Oktober 9. A közigazgatási bizottság ülése.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van,
 nők részére kedden és pénteken délután.

— Állandó választmány. Torontál vár-
 megye törvényhatósági bizottságának állandó vá-
 lasztmánya holnap szombaton délután 4 órakor
 kezdi az őszi közgyűlést előkészítő üléseit.

— Megerősítés. Dessewffy Sándor csa-
 nádegyházmegyei püspök Lászlóffy L. ver-
 secsi róm. kath. plébánost jelen állásában vég-
 leg megerősítette.

A „TORONTÁL“ TÁRGYAJA.

Herkulesfürdő legendája.*)

— A „Torontál“ számára angolból: —
 p. f.

Végig harsant a hadi kürt szava a római
 birodalom óriási térségein. Hősünknek táborba
 kellett szállnia. Csapatja élére állott, hogy ha-
 talmas urának, Traján császárnak rettenhetetlen
 sasa alatt harcoljon. Hősünknek Róma után fe-
 lesége volt legdrágább kincse, — gyönyörű fiatal
 asszony, a kit alig három hónappal aselőtt szo-
 ritott először keblére. Harcsokhoz szokott szive
 meg sem dobbant, mikor a hófehér karok, — talán
 utoljára — bucsusóra átölelték. Csak megcsókolta
 hölgynének néma ajkait, a melyekre most azért
 nem jött egyetlen árva hang sem, mert attól tar-
 tott, hogy olyat találna férjének mondani, a mi
 szegényére válnék minden igazi római nőnek.

A harcos gyöngéden eltolta magától a ró-
 ssás ujjakat, melyek görcsösen kapaszkodtak kö-
 penyébe. Traján csatára hív, menni kell, a kés
 halálba is, ha Róma szent érdeke úgy paran-
 esolja. Előbb azonban biztonságba kívánta ne-
 jét helyezni. Jó lesz, ha elküldi egy távoleső tar-
 tományba, a nagy Duna mellé, a hol egy csend-
 des völgy élében gyógyító források fakadnak.

* Gerard E. D. angol regényírónek „The Wa-
 ters of Hercules“ czimvel megjelent, magyar tárgyú
 regényéből.

Mélyszéges békesség lengette körül azt a helyet.
 A szilaj dákok már régen meghódoltak Traján
 győztes kardja előtt. A csatazaj nem hatolhatott
 át azokon a szédítően magas sziklabérczeken.
 Megbízható kisérletet ad neje mellé; nemes barát-
 női társaságában szépen elszórakosik majd. Ott
 lesznek vele Flavia és Lavinia. Herkules szent
 forrásai visszavarássolják majd halvány arcára
 a róssákat, melyek mostanában lehervadtak róla.
 Ott majd erőhöz tér, erőre pedig szüksége lesz
 az asszonynak, hogy megbírassa a viszontlátás
 örömeit, ha majd a férj, a halhatatlan istenek
 segítségével, diadalmas hősként megkoszorúzottan
 jön vissza hozzá; vagy talán azért lesz erőre
 szüksége, hogy római hölgyhöz méltóan fogad-
 hassa férjének hamvait, ha az van elhatárolva
 felőle, hogy meg kell halnia.

Megcsókolta nejeinek ajkait, aztán kibonta-
 kozott ölelő karjaiból s lessakitott nyakáról egy
 arany láncot, melyet hősünk mindig ott visel.
 Bellona papnőjétől kapta ajándékba; ezen erek-
 lyének szent láncoszelei óvták meg eddig min-
 den vészedelemtől.

— Vedd ezt át és el ne felejtöd soha, hogy
 az én feleségem vagy!

Ezek voltak utolsó szavai. Az asszony keble
 hullámzott, a mint sokogott a fájdalomtól.

A férfi felosztalta sisakját; paludamentumja
 még egyszer visszalengett a távoiból; asután
 eltűnt.

Ismét a római sas győzött. A diadalmas
 Traján hazavetette legyőzhetetlen seregeit az
 örök városba. Az ifju hadvezér pedig oda sietett
 a Dunamelléki messi tartományba; arra sem
 vett időt, hogy kardjáról letörölje a vért. Diadal-
 tól nekipurultan, babérral homlokán, sietett neje
 ölelésére.

Ugyan eszébe jutott-e annak az asszonynak,
 hogy az ő felesége? Gondját viselte-e a büvö-
 bájós láncnak, a mit reá bított? Herkules szent
 forrásai visszavarássolták-e a tüzet az asszony
 szemeibe? Ott virulnak-e a róssák vénusszi szép
 arcán? . . .

Igen, virulnak. Tudja ő azt, noha még nem
 látta. Látja messziről édes mosolygását; ott van
 mellette barátai: Flavia meg Lavinia, és
 . . . még valaki.

Kicsoda lehet az a csinos, göndörhaju ifju.
 Alig pelyhedzik még az álla. Aurelius Crispinus-
 nak hívják azt a karosu, kökény szemű fiatal
 embert. Azért maradt itthon, mert gyöngye volt
 még ahhoz a karja, hogy kardot rántathatott volna
 Rómáért. Ennek a gyermekcsnek szólt volna az
 az isteni mosoly?!

A harcos szive elfogódott. A kard mar-
 kolatát kereste. Valami gonoss szellem azt sug-
 dosta fülébe, hogy az az asszony hűtlen lett
 hozzá, rég elfeledkezett róla: elfeledte, hogy a
 felesége.

Lopva a fák mögé csusszott s onnan né

— Vasuti ülés. A torontái h. é. vasutak igazgatósága folyó hó 27-én délelőtt 10 órakor ülést tart.

— Jegyzői szigorlatok. Az 1884. évi november hó 5-én 58285. sz. a. kiadott belügy miniszteri rendeletben körülírt községi és körjegyzőket képesítő szakbizottság a törvényhatósági rendes özi közgyűlés alkalmából f. évi október hó 2-án, esetleg következő napjain ül össze. Ehhez képest a jegyzői szigorlat napjain, és pedig az írásbelire f. évi október hó elsejének reggeli 8 órája, a szóbelire pedig f. évi október hó 2-ikának délelőtti 9 órája tüzelt ki. Felhívtnak azért: mindazok, kik községi körjegyzői vizsgát szándékoznak tenni, hogy eziránti kérvényüket a fenti rendelet 6. §-ában felsoroltakkal felszerelve, a megyei alispánhoz czinzzetten ez évi szeptember hó 30-áig nyújtsák be.

— Iskolaszék. A nagybecskereki községi iskolaszék tegnap délután dr. Plechl Szilárd elnöke alatt tartotta meg a jelen tanévben első ülését. Jelen voltak: Krsztics János, Menczer Mihály, Schaeffer Antal, dr. Grandjean József, Blum Sándor, dr. Brájjer Lajos, Baaden Károly, Wegling István iskolaszéki tagok és Váry Mihály iskolaszéki jegyző. Több kisebb fontosságú folyó ügy tárgyalása után előterjesztették a jelen tanév beirattási eredményét, melyet a következőkben közlünk. Beiratkozottak:

I. A fosztály	53	tanuló.
I. B "	51	"
I. C "	51	"
I. leányosztály	67	"
II. A fosztály	80	"
II. B "	78	"
II. leányosztály	55	"
III. A fosztály	74	"
III. B "	81	"
III. és IV. leányosztály	32 és 35	"
IV. A osztály	56	"
IV. B "	57	"
V. és VI. fosztály	40	"

Összesen 810 tanuló. A kereskedelmi és iparis-kola hitoktatását illetőleg határozatba ment, hogy az iskolaszék átír az egyes felekezetek előjáróságához, hogy azok a hitoktatásról gondoskodjanak.

— Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Kövessy Ede temesvári és Deutsch Samu nagybecskereki járásbírói irnokot kölcsönösen áthelyezte.

— Egy válópör. A beavatottak előtt épen-séggel nem ment rejtélyszámba, a mikor 1889-ben hire járt, hogy Rohonczy Gedeon orsz. képviselő és neje szül. Lónyay Flóra tizennégy éves házasság után különváltak. A mult év végén R.-né lépést tett arra is, hogy a házasságot, a mely négy év óta már csak jogilag állott fenn, törvényesen felbontsák. A budapesti törvényszékhez adta be keresetét, a melyben „engesztelhetetlen gyűlölet” miatt kéri az elválasztást. A gyűlöletet az érlelte meg benne, hogy „férjének, a ki a társadalom mozgalmas

hullámai között és a kösélet terén találta magát elemében, idejéből, életkedvéből és gyöngédségéből kevés jutott a családi tűzhelynek”, s így mindkettőjükre nézve Hymen rózsaláncaiból — vasbilincs lett. Miután R. maga is megerősítette a felesége által mondottakat s minden békítési kísérlet eredménytelen maradt, a törvényszék néhány hónap előtt „kölesönös” gyűlölet czimén felbontotta a házasságot. Tegnap foglalkozott a válópörrel a kir. tábla, a mely arra való tekintettel, hogy a válási ok fenforog s a katolikus R. a református hitre tért át, a válást szintén kimondotta s mind a két félnek megengedte, hogy újabb házasságra lépjen.

— Öreg házaspár szerelmi drámája. P. zsonyban egy hetven éves asszony, Fiesch Anna, szerelemföltésből öngyilkos lett. A matróna már napok óta bántódott és pörölt 75 éves férjével, a ki egy fiatal leányra vetette szemét. A Vártelek-utca 14. számú ház lakói roppant jól mulattak az öreg házaspár e komédiáján s nem is sejtették, hogy tragédia lesz a vége. A szerelemföltő asszony kétségbeesésében bezárkózott a fűskamrába s ott egy gerendára fölakasztotta magát. Mire megtalálták, már halott volt. A házaspár igen jómódu volt.

— Zsidó polgári iskola. Óbecsei levelezőnk arról ad hírt, hogy az óbecsei zsidó iskolaszék egy polgári leányiskolát állít fel, melyhez hitfelekezeti különbség nélkül választ tanítónőket. Az első osztály már ez év október 1-én nyílik meg és az ezen osztály vezetésére 650 frt javadalmazással ellátandó polgári iskolai tanítónőt f. hó 25-én választják meg, amely napig a pályázni kívánók folyamodványait az iskolaszékhez czimezve beadják.

— Elmaradt bucsusok. Érdekes kis história esett meg a radnai busujárók közül azokkal, kik vasuton tértek vissza otthonukba. Vasárnap este indult el vonat Radnáról és egyharcu szakatolással, csöndesen ballagott Gyorok felé. Az utolsó kocsiiban ülők, mint tudósítónk írja, egyszerre csak azt vették észre, hogy a táviró-oszlopok és fák bámulatos esőkönyös-séggel állnak a töltés mentén, a helyeti, hogy illendő gyorsasággal maradnának hátra, mikor az utasok kipillantának az ablakon. Ugy történt a dolog, hogy a busujárókat vivő vonat utolsó kocsijai a rossz kapcsolás folytán elváltak a vonattól és megálltak a pályaközepén. A vonatvezető és gépész csak Gyorokon vették észre a hiányt, mire a vonat ellen-gözzel gyorsan visszahátrált s az elmaradt bucsusok nagy öröme, meg is találta a esőkönyös kocsikat.

— A békési főispán terve. Abból az alkalomból, hogy Tallián Béla békésmegyei főispán a Szent István-rend kikeresztjét kapta, Békésmegye többszörös óvációjában részesíti főispánját. Gyulai levelezőnk jelenti, hogy a megye tisztviselői kara Fábri Sándor alispán vezetésével alatt 46 tagu tisztelgő küldöttséggel róttá le gratulációját. Fábri beszéde után

Tallián kijelentette, hogy ezután egészen Békésmegyének fogja szentelni működését és főgondja az agrárszocialisztikus kérdés tanulmányozása és a szükséges javaslatok elkészítése lesz.

— Sélley lemondása. Innen-onnan egy éve kísért már annak a dolognak a hire, a mi most küszöbön van. A szegedi kir. tábla elnökének Sélley Sándornak Szegedről való eltávozása. Mint egész biztos forrásból értesülünk, Sélley elnök már a jövő hónap elején véglegesen megvált a szegedi tábla elnöki tisztétől és Budapestre költözik, ahol már lakást is vett. Hírszerint, Sélley Sándor, a magyar bírói kar e kitűnősége, nyugalomba vonul, más oldalról pedig azt is halljuk, hogy a Curiahoz nevezik ki tanács elnöknek.

— Tomics Jása a fegyházban. Tomics Jása ujvidéki szerb lapszerkesztő, a ki a váci fegyházban ül, érdekes részleteket beszélnek. Tomics, aki Dimitrievics Miklóst, szerkesztő kollégáját szurta le, és ezért tudvalevőleg hat évi fegyházbüntetését szenvedte el, most október folyamán ment volna feltételes szabadságra. Ő azonban kijelentette a fogház-igazgató előtt, hogy a feltételes szabadságot nem fogadja el, mert nem akar rendőri felügyelet alatt élvezni szabadságot. Inkább kitölti mind a hat esztendőt a fegyházban. Tomics tehát továbbra is Váczott marad, ahol az asztalos mesterséget tanulta meg, ugyannyira, hogy munkái régi ügyes mesternek is becsülttéré válnának. Legutóbb azt kérte, hogy engedessék meg neki a kertészkedés is. Megakarja tanulni ezt a mesterséget is. Egyébiránt a legpéldásabb magaviseletű fegyencz, azonban a fegyházi lelkesz magabasszállást vagy megbánást nem tapasztal rajta.

— Emberi csontváz az Ólban. A krassószörénymegyei Klicsova községben hat év előtt eltűnt Balesku Tódor földmivel. Hiába keresték, nem találtak sehoh. Felesége, a fiatal gyermektelen falusi szépség hamar megviszta taládot férje vesztén, mert Gergucz Juonnak, régi szeretőjének most felesége lehetett s a boldog pár beköltözött az első férj házába. A boldogság nem sokáig tartott, mert Gergucz munkakerülő, iszákos ember lett s így a föld is, a ház is más gazda kezére került. Az új háztulajdonos istállót akart építtetni az udvaron s ezért leromboltatta a régi disznóút. Az ól alatt a munkások egy ember csontvázára akadtak, s a hatóság visszaemlékezéven Balesku rejtelmes eltűnésére, mindjárt szigoru vallatásra fogta a fiatal menyecskét. És ez bevallotta, hogy ő s szeretője vasvillával megölték s az ól alá temették az első férjét, csak hogy egymásé lehessenek. Most börtönben ül a házaspár, várva az ítéletet.

— Halálos párbaj. Zimonyban e napokban a temesvári 61-ik ezredhez tartozó egyik főhadnagy pisztolypárbajt vívott egy huszárkapitányval. A párbaj, mint tudósítónk írja, a főhadnagy halálával végsőződött. A hadnagy nemrég nősült meg, de az esküvője

őket. Egyszerre úgy rémlett előtte, hogy a nő eltűnt a fürdőház csarnokában. Megleste, a mint a fiatal ember lehajolt és felvett valamit a földről; talán egy virágot, amit az asszony ejtett le! . . . Látta azt is, hogy az ifju hazafelé ment. Hőstünk egy pillanatra sem téveszté szem elől.

Az estisáé! végig sepepte a völgyet. Az ifju megborzadt. Beburkolozott köpenyében. Valami arany fonálféle csillogott a nyakán. A harc-os sseme nem csalódhatott: az a szent lánc volt az, melyet nejjének adott át, hogy viselje gondját. Annak a láncnak kellett volna tanubizonyságot tenni és az az idegen ifju most azt csókolgatja és mormog valamit a megbéstele-nített ereklye fölött.

Meg kell halniok mindkettőjüknek. A kard, melyen meg sem száradtak még a véresöppek, most megint vérbe lesz mártva. Először az asszonynak kell meghalnia; mikor kifolyt az utolsó esőpp vére, akkor keriti a sort a gyerkőcare.

Neje mellette haladt el, mikor a fürdőből kijött, de őt nem vette észre, mert egy nagy fa mögött állott.

Itt a bosszuállás pillanata. A harc-os rá-nézett gyönyörű nejjére és kezei tehetetlenül aláhanyatlottak. Azért mégis meg kell halnia! De nem az ő kardjától. Ezt nem tudná felemelni asszonynepe s kivált erre az asszonyra.

Ismer ő egy embert, a ki jó pénzért meg-tesszi neki azt a szívességet. Az a gazember

most is bizonyosan itt tanyázik valahol a szik-lák közt valamelyik titkos barlangban. A barlang felé indul. Beszéde erecskedik a természetes zsiánnyal.

— Tudsz-e itt valahol olyan mély sirt, a mely nem árulja el soha a rábizott titkot?

— Tudok uram!

— En olyan helyet értek, a honnan nem jár fel a halott, hogy engem zavarjon.

— Én is olyat értek. Tudok olyan helyet uram!

— A hegyek között?

— Ott benn, mélyen, a hol legsűrűbb az erdő.

— Egy asszonyt fogsz eltemetni abba a sírba.

— Mikor kell meghalni annak az asszonynak?

— Még ma éjjel. Csendben dolgozál, arra vigyázz! Sem egy szót, sem lépések nesztét nem akarom hallani. Nesze itt a jutalmad ebben az erszényben!

— Hogy hívják azt az asszonyt?

— Az az asszony az én feleségem! . . .

A sötét völgy mély álmot aludt. A késői hold átsurrant a kápolna oszlopai fölött. Az ifju hölgy ágyában fektűt és édes álmok karján ringatózott. Félig nyílt ajkai az ő nevét susogták. Álmát egyszerre félbeszakítja valaki; egy durva

kéz érinti karjait. A nő felébred és felsikolt, mert szeméi egy izmos alakra esnek.

— Jöjj utánam, asszony! Te éretted jöttem. Ma éjszaka még hosszú ut vár reád.

— Veled menjek? Ki parancsolta?

— A férjed.

— Hát ő hozzá vezetns? Akkor szivesen követlek.

Az ut hosszú és muredek; szűk ösvénye-ken, szikladarabokon, törisbokraon vitt keresztűl. Árnyékból a holdvilágra, holdvilágról a ré-mes árnyékba.

— Erre vezetns a férjemhez? Már kétszer is kérdentelek, miért nem felelsz?

Felleg borult a hold tányérjára; betakarta az erdőt az éj sűrű fátyola. Sötét fatörzsek kö-röskörűl, egyéb semmi; ágaikkal ezek fenyeget-ték, selyem haját megtépte a tövis; gyenge lá-bát megvérezte a kő. Az éji szél mindegyre mérgesebben fujt; az áldozatra vitt asszony reszketett, vékony fehér ruhája nem tudta meg-védeni a hideg szél ellen.

— Jó ember, pihenjünk egy kicsit, elfá-radtam. Lásd, vérzenek már lábaim, saruim elszaka-doztak. Kérlek, engedd meg, hogy kipihenjem magamat esen a törzsön.

— Csak jer velem. Majd pihenhetsz nem-sokára, lessz benne módod. Még nem vagyunk a tetthelyen; pedig ott kell lennünk napfölkelte előtt.

(Vége következik.)

után következő napon már megindította a válópárt felesége ellen, a kinek ezéltt viszonya volt a kapitányval.

Díjnokok mozgalma. Az országos díjnomozgalmat vegrehajtó bizottsága, mint fővárosi tudósítónk írja, tegnap nyújtotta át az előbbi elnök által szerkesztett törvényjavaslat tervezetét megfelelő, rovid, de értelmes kérvény kíséretében a pénzügyi, igazságügyi és földművelésügyi miniszterek távollétében ezek államtitkárainak, a kik mindannyian melegen fogadják a küldöttséget. Máffy pénzügyminiszteri államtitkár igen méltányosnak átvá a mozgalmat, kijelentette, hogy a pénzügyminiszterium kebelében már dolgoznak is a rendezésen és határozott czélul tűzött ki a díjnokok helyzetének rendezése. Erdélyi igazságügyi államtitkár, miután hosszabb ideig beszélgetett a küldöttséggel, tudatta, hogy a díjnokok érdekét minden lehető eszközzel igyekezni fog előmozdítani, s a mennyiben netalán a rendszeresítés ezuttal nem sikerülne is: czélba vétetett a díjnoki intézmény teljes eltörlése s tisztviselőikkel való pótlása, ez azonban, tekintettel a költségek nagyságára, csak lassan lenne keresztül vihető. Miklós Odön földművelési államtitkár rendkívül barátságosan fogadta a küldöttséget és teljes odaadással ígérte támogatását. Különösen üdvösnök jelezte a czélba vett nyugdíjintézet alakítását, a melynek létrejöttével biztosítva látja a díjnokok jövőjét, az anyagi javítást pedig elmaradhatatlannak jelzi. Holnap és a hét többi napjain fogják a többi minisztereknek is benyújtani kérvényüket s az országgyűlés összejöveteléig az országgyűléshez is betérjesztik.

— 60,000 forint a főnyeremény a lemergi kiállítás sorsjegyeknél, mely 10% levonat után készpénzben fizetetik ki. Figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy a húzás már szeptember 27-én történik.

—x— A nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívjuk a Kovács Gedeon féle helybeli egyik legtekintélyesebb, a modern igények és minden lehető kívánalmaknak teljesen megfelelően berendezett confectio üzletre, mely nálunk e szakban elsőként vezetett be a legszolidabb kiszolgálás mellett a szabott árakat. Alandó gazdag raktára ezen üzlet a legújabb divatu női confectiók, kifogástalanul készített uri- és gyermekruhák, valamint nagy választékú bel- és külföldi gyártmányu mindenféle gyapjuszöveteknek. Méretszerinti megrendelések, nemkülönben egyenruhazati szállítványok — úgy rendőrök, valamint tüzoltók és katonák részére — pontossággal foganatosítottak.

Táviratok.

Királyunk a párisi grófért.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: Ferencz József ő felsége a párisi gróf elhunytá alkalmából szept. 14-étől szept. 21-éig udvari gyászt rendelt el.

Eötvös leirata.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Báró Eötvös Loránd vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratot intézett Metianu aradi, Pável nagyváradi g. k. román, Popovics temesvári g. k. szerb és Sárkány bányakerületi evangélikus püspökhöz, a mely leiratban nevezett püspököket a törvényes következményekre való figyelmeztetéssel megint a magyar nyelvnek a fenhatóságuk alatt álló csanád-megyei népiskolákban való elhanyagolásáért. A miniszter haladéktalan fegyelmi vizsgálatot követel, egyuttal tizenhat tanítót a tanítástól azonnal eltilt.

Az osztrák delegáció.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az osztrák delegáció ma délután tartja alakuló gyűlését.

A magyar katonai akadémia.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Gróf Kálnoky külügyminiszter a magyar delegációban a Ma-

gyarországon felállítandó harmadik katonai akadémiaira 40000 forintot fog kérni, a felállítás időpontjára nézve azonban ezidőszereint még nem mondhat bizonyosat.

A rendes katonai kiadások.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Gróf Kálnoky külügyminiszter a delegációkban előterjesztést fog tenni, hogy a rendes katonai kiadások előirányzata 36 millióval emeltessek, ezzel szemben a rendkívüli kiadások csökkentetnek. Az ifju csehek erős támadásra késztülnek.

Magyarország a katonai intézetekben.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyar nyelv ebben az évben három katonai intézetben egy-egy osztálylyal többen taníttatik, mint tavaly.

Az opera új intendánsa.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A tegnapi minisztertanács hir szerint az intendáns kinevezése dolgában végleg döntött, még pedig br. Radvánszky Géza javára. Ezzel a kinevezéssel elesnek azok a híresztelések is, a melyeket az opera bérbeadásáról hoztak forgalomba.

Rablógyilkos merénylet.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Neustadt esernyőárúsnak a Károly-kaszárnyában levő üzletébe elegánsan öltözött ismeretlen lépett be tegnap este és különböző árakat rakatott maga elé. Az üzlettulajdonos a gavalléros kinézéstü idegenben kintűnő vevőt sejtve, szolgálatkészen hordta halomra az esernyőket, amik közül azonban egy se nyerte ki a „vevő” tetszését. Egyszerre csak, amint Neustadt, aki egymaga szolgált ki, megint az áru állvány felé fordult, hogy újabb választékot adjon elő, az idegen kést rántott elő s azt Neustadt hátába szurta, aki szó nélkül bukott alá. A merénylő erre a kézi pénztárt kinyitva 600 forintot magához vett s elilant. A megszurtt kereskedő sebe nem súlyos.

Becsapott automata.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Néhány hónap előtt Klugmann Brunónak megengedte a főváros, hogy az élénkebb utcákban olyan „önműködő” gyufás szekerényeket állíthasson fel, a melyből egy kétfilléres bedobása után egy kis skatulya svéd gyufagurul elő. Az időkben a vállalkozó meg a publikum is különös tapasztalásra tett szert ezekkel az utcasarkokról levirító cifra ládácskákkal. Klugmann rövid idő alatt a 25 önműködőből jó mázsányi vas és rézdarabkákat halászott csak ki a krajezárók helyett, a közönség pedig gyakran úgy járt, hogy bedobott krajezárjáért a gép nem működte ki a várt gyujtófát. Megfigyelés után a vállalkozó rájött, hogy egész sereg gyermek iparszerűleg üzi a fortélyt, hogy krajezárnyi súlyu vasdarabkákkal, a mi aztán nem egyszer el is rontotta a gépet, csalja ki a masinából gyümölcsöt. A rendőrség különböző helyeken tizenegy ilyen agyafutur fizkőt fogott el, a kiket Gajzágó Manó büntető járásbíró ma vont felelősségre. Lopás vétsége czimén a bíró ma a vádlottak közül tizet, cupa inasgyereket, egyenkint 1—10 frtig terjedő pénzbüntetésre, Schwarz Vilmos lakatoslegényt pedig három napi fogházra ítélte. Mindannyian megnyugodtak.

Általános lefegyverzés.

Budapest szeptember 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből telegrafálják: Hir szerint Vilmos császár ismét általános lefegyverzésre akarja felszólítani a hatalmakat.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint f. é. szeptember 1-től kezdve az összes gyorsvonatok Kimle állomáson feltételeesen megállanak. A Budapestről délelőtt 8 óra 30 perczkor induló gyorsvonat délelőtt 11 óra 52, perczkor a Budapestről délután 2 óra 5 perczkor induló gyorsvonat délután 5 óra 22 perczkor érkezik Kimlére, a Budapestre délután 1 óra 25 perczkor érkező gyorsvonat délelőtt 10 óra 1 perczkor, a Budapestre este 7 óra 50 perczkor érkező gyorsvonat pedig délután 4 óra 24 perczkor indul Kimléről. Budapest, 1894. szeptember hó 2-án. Az igazgatóság. (Utányomat nem díjaztatik.)

Magy. kir. államvasutak.

Az expressaruk szállítására nézve a m. kir. államvasutak vonalait illetőleg az ezen vonalokon érvényes helyi árudijszabás (II. rész) V. pótlékának 12—14 oldalain XXV. pont alatt foglalt határozmányok folyó évi augusztus hó 15-től kezdve a m. kir. államvasutak kezelésében levő kir. szab. pécs—barcsi vasut vonalára is kiterjesztetnek. A kir. szab. pécs—barcsi vasuton szállítandó expressaruk díjszámítása a fentebb idézett határozmányok mérvadása szerint az ezen vasuton 1894. évi június 1-től érvényes helyi árudijszabás alapján eszközöltetik. Budapest, 1894. augusztus hó. Az igazgatóság. (Utányomat nem díjaztatik.)

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény. A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1895. évben, esetleg 3 éven át szükséges faszén és rézgálicz szállítást biztosítani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb folyó évi október hó 13-ának déli 12 órájáig betérjesztendők, a bánatpénz pedig folyó év október 12 én déli 12 óráig beküldendő. A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest Andrassy ut 75.) megtekinthetők. Budapest, 1894. szeptember hóban. Az igazgatóság. (Utányomat nem díjaztatik.)

Magy. kir. államvasutak.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének kezelése alá tartozó nagy-szeben—nagy-disznódi helyi érdekű vasut Nagy-Disznódi állomással, f. é. augusztus hó 28-án a nyilvános forgalomnak átadatott. Nevezett állomás az összes forgalomra van berendezve. Budapest, 1894. szeptember 4 én. Az igazgatóság. (Utányomás nem díjaztatik.)

Nyilttér.*)

Női ruhatere megnyitása.

Nagybecskerek és környéke igen tisztelt közönségének és nagybecsült vevőimnek tiszteletteljesen tudomására hozom, hogy a Hunyadi-utczában levő saját házamban, közvetlen szomszédságában az immár 1856. év óta fennálló uri-és női ruha konfekcióüzletemnek, egy teljesen fővárosi mintára berendezett

eladó csarnokból, próbateremből és műhelyből álló

nőruha-termet

nyitottam meg.

Ruhaszövetekben való összes újdonságokkal, disznó és selyemczikkkel duan felszerelt raktáram, francia és angol mérvadó divatlapok, tapasztalt, szakszerűen képzett, kintűnő művezetőim, kik részint a legújabb műszerekkel ellátott műhelyem, részint pedig áruraktáram élen állanak, továbbá a hozzám szerződötett fővárosi munkaerők lehetővé teszik, hogy e téren a legjobbat és legizlésebbet produkálva, sikeresen versenyezhessek a bécsi és budapesti konkurencziával. Ama biztosj meggyőződésben, hogy a mélyen tisztelt közönség emez újabb vállalkozásomat is bizalmával tiszteli meg, melegen ajánlom azt a nagybecsült hölgyvilág figyelmébe.

Kiváló tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

H i r d e t é s e k.

Utolsóelőtti hét.

Lembergi kiállítási sorsjegy

à 1 frt.

Főnyeremény:
60.000

frt. Ajánlja

(646—11.2)

Slavnik Sándor.

Ikt. 3119. 1894. tkv.

(648—3.1)

Hirdetmény.

A perlaszi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a torontáli h. é. vasut, Nagy-Becs-kerek-pancsovai vonala számára az alább megnevezett határookban kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszí-
nére a következő határnapok tüzetnek ki, egymint:

1. Orlovát községre nézve 1894. évi október hó 9-én reggel 9 órakor Tomaseváczi állomáson;

2. Tomaseváczi községre nézve ugyanakkor, ugyanott.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észreveteleiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszték, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, úgy a feljegyzett szolgálmatok s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határookban a torontáli h. é. vasut Nagy-Becs-kerek-pancsovai vonala számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi cím alatt igényt tartanak; ezeket 1894. évi október hó 1-ig ezen telekkönyvi hatóságánál annál bizonyosabban bejelentésük, minthogy a később jelentkezők észreveteleire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az

egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentúl a kisajátított területről hivatalból te fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthezők.

Kelt Perlaszon a kir. járásbírósa telekkönyvi hatóságánál, 1894. évi augusztus hó 25. napján.

Szikszay Sándor,
kir. aljbíró.

9. kp. ül. sz. 1894. (650—1.1)

Hirdetmény.

Nagy-Becs-kerek r. t. város központi választmánya részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az országgyűlési képviselő választóknak 1895. évre érvényesül birandó betűrendes ideiglenes névjegyzéke ellen beadott felszólamlásokra hozott határozatok, az 1874. évi XXXIII. t. cz. 49. §-ának rendelkezéséhez képest folyó évi szeptember hó 20-tól ugyanezen hó 30-ig, a városi I-ső jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt közszemlére kitéve lesznek és hogy az ezen határozatok elleni felebbvezések v. nm. m. kir. kuriához intézve, a fenn kitett határidő alatt a központi választmány elnökéhez benyújtandók.

Kelt N.-Becs-kerek r. t. város központi választmányának 1894. évi szeptember hó 11-én tartott üléséből.

Dr. Perisics Zoltán,

városi főjegyző,
polgármester helyettes,
mint a központi választ-
mány helyettes elnöke.

Mattanovich György,

vár. I-ső jegyző,
mint a központi választ-
mány jegyzője.

Jegyző segéd.

Az ó-teleki körjegyzőségénél egy a jegyzői teendőiben teljesen jártas jegyző segéd 35 frt havi fizetés és némi mellékjövedelem mellett október hó 1-ső napjától alkalmazást nyerhet; pályázati kérvények az eddigi alkalmazást igazoló okmányokkal felszerelve alulírottához intézendők.

O-Teleken, 1894. évi szeptember hó 13-án.

Végh Ferencz,
körjegyző.

(649—3.1)

(645—2.2)

Versenytagyalási hirdetmény.

Torontál-Szécsány községe egy 5 kő-járatu gőzmalom kiépítését határozván el, a kiépítés biztosítása végett folyó év és hó 17-ik napján a község házában délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás tartatik.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a község előljáróságához f. hó 16-áig nyujtsák be a következők szem előtt tartásával:

A vállalkozó köteles a kőműves, ács, asztalos, lakatos és tetőző munkálatokat teljesíteni; az építési anyagot azonban maga a község adja.

A vállalkozó köteles zárt ajánlatához a megkívántató 10% óvadékat, akár készpénz, akár értékpapirokban mellékelni.

Az építő terv a hivatalos órákban a községi irodában betekinthező.

Torontál-Szécsány, 1894. augusztus 31.

Kamenszky László, Wilhelm Miklós,
jegyző. bíró.

9058. sz. V. 1894.

(644—2.2)

Pályázati hirdetmény.

Torontál vármegye Török-Kanizsa községében a 400 frt fizetéssel javadalmazott irnok végrehajtói állás betöltése céljából pályázatot hirdetvén felhivom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint eddigi alkalmazásukat igazoló kérvényeiket f. é. szeptember hó 30-áig hozzám benyujtsák.

T.-Kanizsán, 1894. szeptember hó 10.

Talián, főszolgabíró.

Szüretelési hirdetmény.

A városi tanács részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az idei borszüret kezdete f. é. szeptember hó 17-én és a következő napokra lett megállapítva.

Figyelmeztetnek tehát mindazon szőlőbirtokosok, a kiknek szőlőskertjei a vámsorompókon kívül vannak és kik a szüretelt czefrét vagy mustot a városba szállítani nem szándékoznak, ugy nemkülönben mindazok, a kiknek szőlőskertjei a vámsorompókon belül vannak, hogy a szüret megkezdését előzetesen a vár. jövedéki hivatalnál bejelenteni el ne mulasszák.

A vámsorompókon kívül szüretelő feleknek pedig tudomásukra hozatik, hogy a bevitel csak is hitelesített hordókban történhetik, és pedig kizárólag az aradóczi, écskai, erdő- és temesvári vámvonalokon; mindazon czeffre tehát, must avagy bor, mely fentnevezett négy vonalon kívül hozatik be, mint becsempészett fog tekintetni és ahhoz képest az illető fél ellen az eljárás is fog megindittatni.

Kelt Nagybecskereken, 1894. évi szeptember hó 12-én.

Krsztios János,

(647—3.2)

polgármester.

Pleitz Fer. Pál

Nagy-Becs-kereken

Uri-utcza 3-ik és Zápolya-utcza 1-ső szám alatt
ajánlja dusan felszerelt

nyomatványraktárát.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.